

reportage

Op de KNO-afdeling

'Heb ik nu een nieuw buisje in mijn oor?'

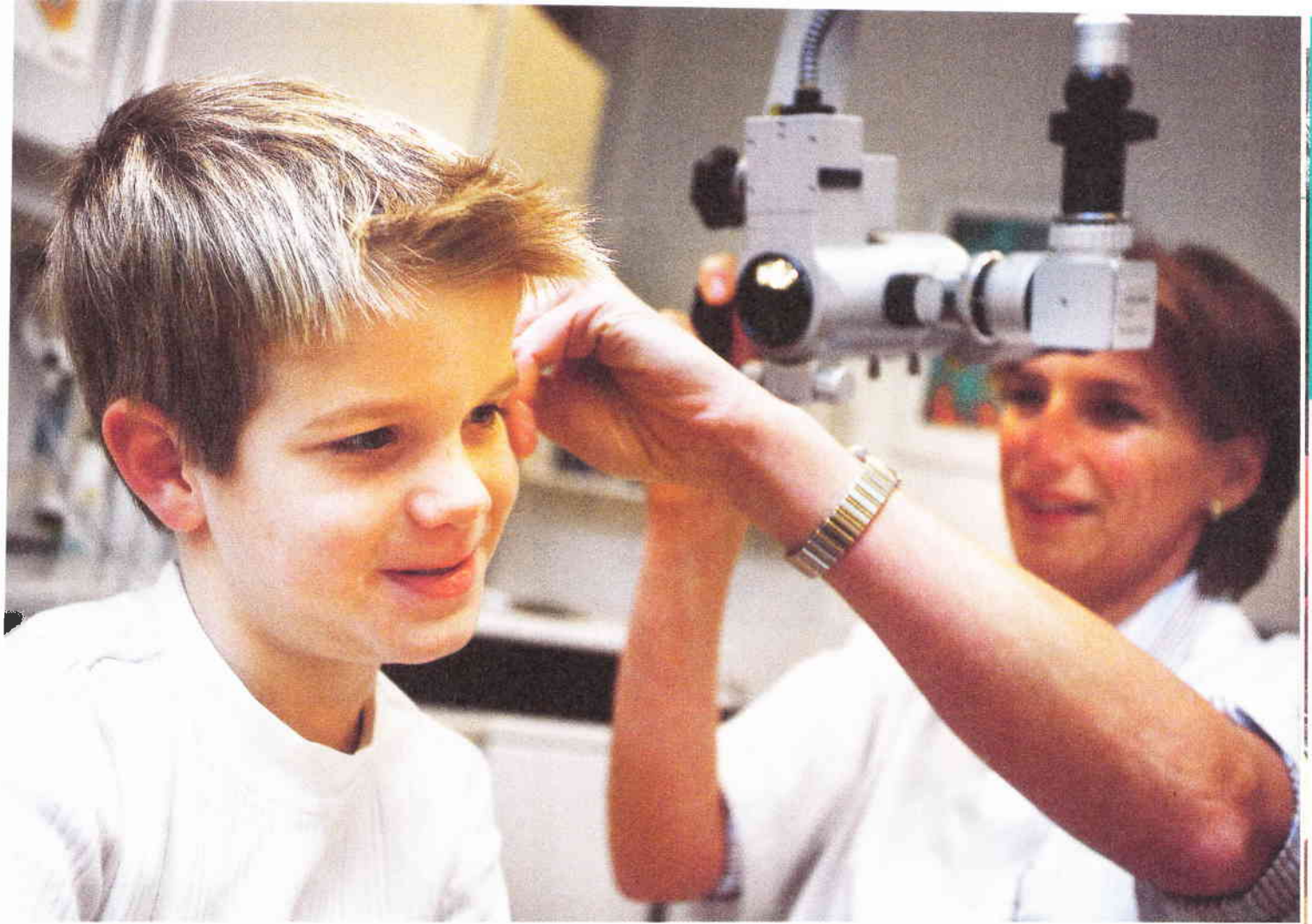
Chronische looporen, keelontstekingen en eeuwigdurende verkoudheden. KNO-arts Annette ter Schiphorst van het Isala Ziekenhuis in Zwolle en Kampen ziet wekelijks veel jonge kinderen met deze problemen. Groter Groeien medewerker Barbara Warnar liep een dagje mee.

Het is woensdagmorgen 9.45 uur als de fotograaf en ik op de KNO-afdeling arriveren. In de ruime gang spelen vier kinderen in de diverse speelhoeken. Hun ouders en verzorgers kijken toe terwijl ze een kop koffie drinken. De kinderen krijgen vanochtend buisjes. Het is rustig, de kinderen gaan op in hun spel met auto's, blokken en lego. Niets wijst erop dat de KNO-arts om de hoek in de operatiekamer, de eerste keel- en neusamandeloperaties van de dag uitvoert.

Zo verloopt de dag

Bij het maken van de afspraak voor de buisjesoperatie, krijgen ouders een boekje mee waarin precies staat hoe de ochtend verloopt. Verpleegkundige Leny Schoorlemmer loopt om 10.00 uur de hele procedure nog een keer met de aanwezigen door. Leny

vraagt of de kinderen nog iets hebben gegeten of gedronken vanochtend. Ze hebben alleen een beetje water op, want ze moeten nuchter zijn voor de operatie. Leny checkt of de kinderen voor één oor of voor beide oren komen. Aan de hand van een fotoboek begint zij haar verhaal. "Straks mogen jullie een voor een mee naar een bed. Daar krijg je een armbandje met je naam erop. Het armbandje mag je mee naar huis nemen. Dan ga ik je temperaturen. Dat doe ik met een oorthermometer. Kennen jullie dat?" Gespannen knikken de kinderen, terwijl ze naar de foto kijken. "Daarna mag je een zetpil hebben, een pilletje in je billetje, omdat het plaatsn van buisjes oorpijn kan geven. Dan kun je nog even spelen." Leny vraagt welke ouder of verzorger met het kind meegaat de operatiekamer in. Ze vertelt over de slaapdokter, de anesthesist, en laat het kapje zien dat de kinderen straks op hun neus krijgen, zodat ze gaan slapen. Het kapje gaat de kamer rond. Samantha (5) zet het kapje eerst op de neus van Winnie de Poeh en daarna op haar eigen neus. Leny vertelt dat ze straks met het kapje op haar neus moet doen alsof ze een ballon opblaast. "Pas als je lekker slaapt, gaat papa of mama weg. En als je wakker wordt, zijn mama en papa er

gewoon weer en hebben ze een kopje koffie of thee gedronken. Jullie krijgen dan ranja en een koekje. Dan komt de dokter nog even langs. Als je goed wakker bent, mag je weer naar huis. Dat is het leukste van de dag."

De KNO-arts: 'Ik kan ouders vaak geruststellen. Het is normaal voor een kind om een paar keer per jaar verkouden te zijn'

De kinderen horen slecht

De kinderen mogen nog even spelen. Richard (6) kent de gang van zaken, want hij krijgt vandaag voor de tweede keer buisjes. Daniël (5) heeft veel oortontstekingen en looporen. Zijn gehoor is niet goed. Daarom krijgt ook hij voor de tweede keer buisjes, want de eerste buisjes vielen er snel uit. Betul (5) komt vandaag voor de eerste keer.

Er was taalachterstand bij haar geconstateerd, vanwege een slecht gehoor. Samantha krijgt vandaag in beide oren buisjes. Ook zij hoort door haar oorproblemen niet goed. Leny roept de kinderen samen met hun mama of papa een voor een naar een hoekje op de gang, waar een bed staat met een gordijn ervoor. Ze vraagt hier nogmaals of de kinderen nuchter zijn en ze controleert hun temperatuur. Een beetje verhoging is geen probleem, maar als een kind koorts heeft, gaat de operatie niet door. Samantha wil de zetpil nu niet hebben. "Dat is goed. Ik geef je de zetpil na de operatie, in de uitslaapkamer," stelt Leny haar gerust.

De operatie zelf

Dan is het zover. Het is net 10.30 uur geweest als Richard als eerste met papa naar de operatiekamer mag. Hij houdt zijn knuffellakentje en zijn papa stevig vast. Ze lopen de operatiekamer binnen. Hoewel er twee artsen en vijf verpleegkundigen staan, is het er heel rustig. Zonder problemen gaat Richard liggen. De slaapdokter stelt zich voor en zet het kapje op Richards neus. Richard knijpt in papa's hand. Het duurt even, maar dan slaapt Richard en moet papa weg. KNO-arts Annette ter Schiphorst kijkt

'Misschien gewoon beter

door een microscoop die het oor van Richard zes keer vergroot. Met een klein mesje maakt ze een sneetje in zijn trommelvlies en plaatst het buisje, dat nog kleiner is dan een strijkkraaltje. Het buisje zorgt voor ventilatie van het oor. Zolang er lucht inkomt, zal het oor niet zo snel ontsteken en geen vocht produceren. Gehoorproblemen ontstaan door vocht achter de trommelvliezen. Buisjes blijven gemiddeld anderhalf jaar zitten en vallen er dan vanzelf uit. Nog geen tien minuten na binnenkomst, mag Richard alweer naar de uitslaapkamer. Leny brengt Betul en haar papa de operatiekamer in. Betul gaat liggen en lacht. Ze houdt zelf het kapje vast en zet het op haar neus. "Wat kun jij ons goed helpen zeg," complimenteert

een van de verpleegkundigen haar. Betul trappelt nog een beetje, maar slaapt al snel.

In de uitslaapkamer

In de uitslaapkamer wordt Richard om 10.55 uur alweer wakker. Hij kijkt een beetje wazig om zich heen en weigert resoluut zijn ranja en koekje. Ondertussen wordt de slapende Betul op haar bed binnengereden. Zij opent al snel haar ogen en lacht naar mama en papa. Haar glas ranja drinkt ze in een keer leeg. Annette komt even langs en vertelt de ouders van Richard dat zwemmen zonder dopjes geen probleem is. Om 11.05 uur wacht Jopie, de verzorgster van Samantha, haar op. Richard mag intussen al naar huis. Samantha wordt huilend

wakker en pakt Jopie vast. Ze huilt en grijpt haar oor, want ze heeft vreselijke oorpijn. Omdat ze net haar zetpil kreeg, werkt deze nog niet goed. Daniël wordt slapend binnengereden. Annette vertelt dat de oren van Samantha erg vol zaten. "Straks zal ze veel beter horen. Als ze weer een oorontsteking krijgt, mag ze oordruppels gebruiken," vertelt Annette. Samantha, die weer rustig is, krijgt van Leny haar welverdiende dapperheidsdiploma en mag naar huis. Daniël slaapt nog steeds met een pijpje in zijn mond. Deze kreeg hij tijdens de operatie om te voorkomen dat hij zijn tong inslikt. Bij sommige kinderen wordt de tong slap en kan hij in de keel zakken. Daniël heeft nog helemaal geen zin om wakker te worden. Mama en papa kijken geduldig twintig minuten naar hun slapende zoon. Dan gaan zijn ogen open. Hij kucht wat en spuugt het pijpje uit. "Heb ik nu een nieuw buisje in mijn oor?" vraagt hij aan mama en pakt haar hand vast. Hij kletst honderduit en wil met een drinken en bij mama op schoot zitten. Papa vertelt dat Daniël rustig op de operatietafel ging liggen. Anders dan vorige keer, toen was hij een beetje onrustig geworden.

"Nou, de buren horen onze tv niet meer," grapt zijn moeder. Ondertussen heeft Rik de knop ontdekt waarmee hij de stoel op en neer kan laten gaan. Hij mag de stoel zelf laten zakken en mag weer naar huis. Sjirk en zijn mama komen weer binnen. De gehoortest blijkt goed te zijn gegaan. "Misschien moet Sjirk in het vervolg gewoon beter luisteren," concludeert Annette.

Veel oorontstekingen

Denise (2) en haar mama en broer komen binnen. "Denise is veel ziek en heeft vaak last van haar oren," vertelt haar moeder. Ze heeft in vijf maanden tijd vier keer een oorontsteking gehad. Denise eet slecht en heeft de

halen. In dezelfde sessie maak ik zijn oren schoon en prik ik ze door. Dit is hopelijk genoeg om hem er bovenop te helpen." Edward mag een speeltje uitzoeken. Zijn mama is opgelucht. "Edwards broer kreeg dezelfde behandeling toen hij 3 was. Hij knapte er toen behoorlijk van op."

Normale verkoudheden

Het is iets na 16.00 uur als de laatste patiënt vertrekt. Volgens Annette is dit geen doorsnee woensdag, omdat speciaal voor ons meer kinderen op de poli waren dan normaal. Annette vertelt dat zij lang niet altijd kiest voor buisjes of het verwijderen van amandelen. "Ik kan ouders vaak ook geruststellen.

noet Sjirk (8) in het vervolg luisteren'

In de tussentijd heeft Annette nog vijf kindjes geopereerd en zitten de operaties van de ochtend erop.

Op de poli in Kampen

Vanaf 14.00 uur heeft Annette KNO-poli in Kampen. De wachtkamer druppelt om 13.45 uur langzaam vol met kindjes. Sjirk (8) is als eerste aan de beurt. Volgens zijn moeder en de schooljuf kan Sjirk niet goed horen, hoewel zijn gehoortest goed was. Annette stelt alle standaardvragen. Heeft Sjirk veel last van zijn oren? Is hij veel verkouden? Snurkt hij? Heeft hij last van zijn keel en eet hij goed? Dan mag Sjirk in de stoel zitten. Annette kijkt in het ene oor en draait de zitting zodat zij in het andere oor kan kijken. Ze controleert zijn neus- en keelamandelen en zij voelt zijn keel aan de buitenkant. "Ik kan niets bijzonders vinden," concludeert ze. "De assistent zal nog even een gehoortest uitvoeren."

Rik (6) komt de kamer binnen. Hij heeft voor de derde keer buisjes gekregen vanwege gehoorproblemen en komt nu voor controle. Mama vertelt dat hij in groep 3 zit en dat het belangrijk is dat hij goed hoort. Annette controleert of de buisjes goed zitten. "Kan Rik beter horen, nu hij buisjes heeft?" vraagt ze.

afgelopen drie maanden continu looporen en ze moet veel hoesten." Denise zit rustig bij haar moeder op schoot, met haar speentje in haar mond. Met een soort ministofzuiger zuigt Annette pus uit het ene oor. Haar andere oor blijkt ook ontstoken. "Dat oor doet echt pijn," troost Annette haar. Ook haar keel- en neusamandelen blijken wat ontstoken. Annette vertelt dat ze met de oren van Denise wil beginnen, want daar heeft ze het meeste last van. "Ik wil even kijken of ze daarvan opknapt. Ze is nog erg klein voor een amandeloperatie. Laten we kijken of de rest opknapt en als het echt nodig is, halen we later de amandelen eruit." De moeder van Denise is blij dat Denise buisjes krijgt. "Ik heb het natuurlijk liever niet, maar ze heeft zoveel last van haar oren."

De driejarige Edward komt binnen. Zijn moeder vertelt dat hij continu verkouden is. Hij is hongerig en slaapt tussen de middag maar liefst drie à vier uur. Edward moet gapen. "Je hebt niet genoeg geslapen hè?" merkt Annette op. Ze bekijkt zijn oren en constateert dat ze allebei vol vocht zitten. Zijn amandelen zijn onrustig en ontstoken. Annette: "Zijn volle oren passen bij een onrustig neus- en keelgebied. Ik wil beide amandelen eruit

Het is normaal voor een kind om een paar keer per jaar verkouden te zijn. Ouders zijn vaak ongerust over het gehoor van hun kind. Als ik ze kan vertellen dat er niets met het gehoor aan de hand is, is dat vaak genoeg. Natuurlijk mankeren de kinderen die ik te zien krijg over het algemeen wel wat, want zij zijn al een heel filter van huisartsen doorgegaan. Soms kunnen we wachten en groeit een kind er vanzelf overheen. Het afweersysteem ontwikkelt zich beter en ze kunnen infecties beter bestrijden. Maar als een kind heel vaak ziek is, moeten we ingrijpen."

Tekst: Barbara Wamar. Fotografie: Remco Bohlé.